1950
অক্টোবর 13

[ଭାରତର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ(ହାଇଦ୍ରାବାଦ)]

ନରହରି ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

ବନାମ

ଶଙ୍କର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

[ମେହେର ଚାନ୍ଦ ମହାଜନ, ଆର୍. ଏସ୍. ନାଏକ ଏବଂ

ଖଲିଲୁଜ୍ଜମାଁ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିବୃନ୍ଦ]

ପୂର୍ବ ନ୍ୟାୟ - ସମାନ ମକଦ୍ଦମାରୁ ଉପୁଜୁଥିବା ଅନେକ ପୁନର୍ବିଚାର ପାଇଁ ଆବେଦନ - ସମାନ ରାୟ ଦ୍ୱାରା ପୁନର୍ବିଚାର ପାଇଁ ଆବେଦନର ବିଚାର ହେଲା - ପୃଥକ ଡିକ୍ରିଗୁଡିକର ପ୍ରସ୍ତୁତି - କେବଳ ଗୋଟିଏ ଡିକ୍ରିରୁ ପୁନର୍ବିଚାର ପାଇଁ ଆବେଦନ – ଗ୍ରହଣୀୟତା - ପୂର୍ବ ନ୍ୟାୟ - ପରିସୀମା ଅଧିନିୟମ, 1908, ଧାରା 5 - ସମୟର ବୃଦ୍ଧି - ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ କାରଣ – ନିର୍ଣ୍ଣୟ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିବାଦ

A ଏକ ସମ୍ପତ୍ତିର ଦୁଇ ତୃତୀୟାଂଶ ଅଂଶ ଦଖଲ କରିବା ପାଇଁ B ଏବଂ C ଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଏକ ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର କରିଥିଲା, ଯେଉଁମାନେ ସେହି ସମ୍ପତ୍ତିର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଏକ ତୃତୀୟାଂଶ ଅଂଶ ପାଇଁ ଦାବି କରିଥିଲେ । ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଏହି ମକଦ୍ଦମାର ଡିକ୍ରି କରାଯାଇଥିଲା । B ଏବଂ C ଅଲଗା ଅଲଗା ଆବେଦନ ଦାୟର କରିଥିଲେ । ଏହି ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକର ଏକତ୍ର ଶୁଣାଣି କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସମାନ ରାୟ ଦ୍ୱାରା ଫଇସଲା କରାଯାଇଥିଲା କିନ୍ତୁ ପୃଥକ ଡିକ୍ରି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥିଲା । ସମୟ ଥିବା ଭିତରେ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦେୟ ପଇଠ କରି A ଉକ୍ତ ଡିକ୍ରିଗୁଡିକ ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିକ ଉପରେ ପୁନର୍ବିଚାର ପାଇଁ ଆବେଦନ ଦାୟର କରିଥିଲେ ଏବଂ ପରିସୀମା ର ଅବଧି ସମାପ୍ତ ହେଲା ପରେ ନ୍ୟାୟାଳୟର 1 ଟଙ୍କା ଦେୟ ପଇଠ କରି ଅନ୍ୟ ଡିକ୍ରି ଉପରେ ମଧ୍ୟ ପୁନର୍ବିଚାର ପାଇଁ ଆବେଦନ ଦାୟର କରିଥିଲେ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଇଥିଲେ ଯେ ପରିସୀମା ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ A ପୃଥକ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିବା ଉଚିତ୍ ଥିଲା ଏବଂ ଯେହେତୁ, ତନ୍ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ ପୁନର୍ବିଚାର ପାଇଁ ଆବେଦନର ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମୟ ଶେଷ ହୋଇ ସାରିଥିଲା, ପ୍ରଥମ ପୁନର୍ବିଚାର ପାଇଁ ଆବେଦନଟିକୁ ପୂର୍ବ ନ୍ୟାୟ ନୀତି ଦ୍ୱାରା ବର୍ଜିତ କରାଯାଇଥିଲା ।

ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହୋଇଥିଲା ଯେ, ଯେହେତୁ କେବଳ ଗୋଟିଏ ମକଦ୍ଦମା ଥିଲା ଏବଂ ପୁନର୍ବିଚାର ପାଇଁ ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକୁ ସମାନ ରାୟ ଦ୍ୱାରା ଫଇସଲା କରାଯାଇଥିଲା, ତେଣୁ ଦୁଇଟି ପୃଥକ ପୁନର୍ବିଚାର ପାଇଁ ଆବେଦନ ଦାୟର କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ନଥିଲା ଏବଂ ପୁନର୍ବିଚାର ପାଇଁ ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିକର ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମୟ ଶେଷ ହୋଇସାରିଥିବା ତଥ୍ୟଟି ଅନ୍ୟ ପୁନର୍ବିଚାର ପାଇଁ ଆବେଦନଟିର ଗ୍ରହଣୀୟତାକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିନଥିଲା ଏବଂ ଏହି ମାମଲାରେ ପୂର୍ବ ନ୍ୟାୟର ପ୍ରଶ୍ନ ଆଦୌ ଉଠିନଥିଲା ।

ଆହୁରି ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ, ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ପରିସୀମା ଅଧିନିୟମର ଧାରା 5ର ଲାଭ ନଦେଇ ତ୍ରୁଟି କରିଥିଲେ କାରଣ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିବାଦ ଥିଲା ।

Mst. ଲଛମୀ ବନାମ *Mst. ଭୁଲି* (A.I.R. 1927 Lah. 289) ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଆପ୍ପା ବନାମ *କଚାଇ ବାୟାନ୍ କୁଟ୍ଟି* (A.I.R. 1932 Mad. 689) ର ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ।

ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 374 (4) ଅନୁଯାୟୀ ହାଇଦ୍ରାବାଦ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଏକ ରାୟ ବିରୁଦ୍ଧରେ ପୁନର୍ବିଚାର ପାଇଁ ଆବେଦନ: 1950ର ପୁନର୍ବିଚାର ପାଇଁ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 22 ଏବଂ 23 ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ *ଗୁଲାମ ଅହମ୍ମଦ ଖାନ* ।

ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କର ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରାଯାଇନଥିଲା ।

1950 ଅକ୍ଟୋବର 13 । ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ନାଇକ୍ ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା – ବିଚାରପତି ନାଏକ

ଯେଉଁ ମକଦ୍ଦମାରୁ ଏହି ପୁନର୍ବିଚାର ପାଇଁ ଆବେଦନମାନ ଉଠିଥିଲା, ତାହା ସର୍ବେକ୍ଷଣ ସଂଖ୍ୟା 214 ଅଧୀନରେ ଥିବା ଜମିର ଦୁଇ ତୃତୀୟାଂଶ ଦଖଲ ଏବଂ ମଧ୍ୟକାଳୀନ ଲାଭ ପାଇଁ ଥିଲା । ବାଦୀମାନେ ଏହି ଆଧାରରେ ଦଖଲ ଅଧିକାର ଦାବି କରନ୍ତି ଯେ ସର୍ବେକ୍ଷଣ ସଂଖ୍ୟା

214 ଏକ ଇନାମ ଜମି ଥିଲା ଏବଂ ପାରିବାରିକ ପ୍ରଥା ଅନୁଯାୟୀ, ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ବର୍ଗର ହୋଇଥିବାରୁ ଏହା କେବଳ ତାଙ୍କର ଥିଲା, ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କର ନୁହେଁ ଯେ କି କନିଷ୍ଠ ବର୍ଗର ଥିଲେ । ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କର ଦୁଇଟି ସମୁଦାୟ ଅଛି: ସଂଖ୍ୟା 1 ରୁ 4 ପରିବାରର ଗୋଟିଏ ଶାଖା ଏବଂ ସଂଖ୍ୟା 5 ରୁ 8 ପରିବାରର ଅନ୍ୟ ଏକ ଶାଖାର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ସମୁଦାୟ ଦାବି କରନ୍ତି ଯେ ଜମିର ଏକ ତୃତୀୟାଂଶ ଉପରେ ସେମାନଙ୍କର ଦଖଲ ଅଧିକାର ଅଛି ଏବଂ ପାରିବାରିକ ସମ୍ପତ୍ତିରେ ସେମାନଙ୍କ ଅଂଶ ଭାବରେ ସେମାନେ ଏହାକୁ ପାଇବାକୁ ହକଦାର ବୋଲି ଦାବି ବଜାୟ ରଖନ୍ତି । ବରିଷ୍ଠ ବର୍ଗ ଦ୍ୱାରା ବିଶେଷ ଦଖଲର ପ୍ରଥା, ଯାହାକି ବାଦୀଙ୍କର ଆରୋପ ଥିଲା, ତାକୁ ସେମାନେ ଅସ୍ୱୀକାର କରନ୍ତି । ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ମକଦ୍ଦମାର ଫଇସଲା ଦେଇଥିଲେ । ଏହି ଡିକ୍ରିରୁ, ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କର ଦୁଇଟି ସମୁଦାୟ ସଦର ଅଦାଲତ, ଗୁଲବର୍ଗାରେ ଦୁଇଟି ପୃଥକ ପୁନର୍ବିଚାର ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିଥିଲେ ଯେଉଁଥିରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜମିର ଏକ ତୃତୀୟାଂଶ ଦାବି କରିଥିଲେ ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକ ନିଜ ନିଜ ଭାଗର ପରିମାଣ ଅନୁସାରେ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଦେୟ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ପ୍ରଥମ ପୁନର୍ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ, ଅର୍ଥାତ୍ ସଦର ଅଦାଲତ, ଉଭୟ ପୁନର୍ବିଚାର ପାଇଁ ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ 30 ବାହମାନ 1338 ଏଫ୍. ର ଏକ ରାୟ ଦ୍ୱାରା ବାଦୀଙ୍କ ମକଦ୍ଦମାକୁ ଖାରଜ କରିଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ରାୟର ଏକ ନକଲ ଅନ୍ୟ ସଂଯୁକ୍ତ ପୁନର୍ବିଚାର ପାଇଁ ଆବେଦନର ନଥିରେ ରଖିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । ଏହି ରାୟ ଆଧାରରେ ପ୍ରଥମ ପୁନର୍ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଦୁଇଟି ଡିକ୍ରି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥିଲା । ବାଦୀମାନେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଦୁଇଟି ପୁନର୍ବିଚାର ପାଇଁ ଆବେଦନ ଦାୟର କରିଥିଲେ । ପ୍ରଥମଟି 23 ଅବାନ୍ 1345 ଏଫ୍. ରେ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏଥିରେ ପ୍ରତିବାଦୀ ନମ୍ବର 1 ରୁ 4 ଦ୍ୱାରା ଦାୟର ପୁନର୍ବିଚାର ପାଇଁ ଆବେଦନରେ ପାରିତ ଡିକ୍ରି ସଂଲଗ୍ନ କରାଯାଇଥିଲା । ପରେ, 17 ଆଜୁର 1346 ଏଫ୍. ରେ ଆଉ ଏକ ପୁନର୍ବିଚାର ପାଇଁ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏଥିରେ ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 5 ରୁ 8 ଦ୍ୱାରା ଦାୟର ପୁନର୍ବିଚାର ପାଇଁ ଆବେଦନରେ ପାରିତ ଡିକ୍ରି ସଂଲଗ୍ନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ଶେଷୋକ୍ତ ଆବେଦନଟି ପୁନର୍ବିଚାର ପାଇଁ ଆବେଦନର ସୀମା ଅବଧିର ଅଣ ତିରିଶ ଦିନ ପରେ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହା ଏକ ଟଙ୍କାର ଷ୍ଟାମ୍ପ ପେପରରେ ଦାଏର କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସେଥିରେ ଏକ ଟିପ୍ପଣୀ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ପୂର୍ବରୁ ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ପୁନର୍ବିଚାର ପାଇଁ ଆବେଦନରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଦେୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହା ପୁନର୍ବିଚାର ପାଇଁ ଆବେଦନ 1346 ଏଫ୍ ର ସଂଖ୍ୟା 331 ଭାବରେ ପଞ୍ଜୀକୃତ କରାଯାଇଛି । ପୁନର୍ବିଚାର ପାଇଁ

ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକର ଶୁଣାଣି ସମୟରେ, ପ୍ରତିବାଦୀମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏକ ପ୍ରାଥମିକ ଆପତ୍ତି ଉଠାଯାଇଥିଲା ଯେ ଅନ୍ୟ ପୁନର୍ବିଚାର ପାଇଁ ଆବେଦନଟି, ଅର୍ଥାତ୍, 1346 ଏଫ୍ ର ସଂଖ୍ୟା 332, ସୀମା ଅବଧି ବାହାରେ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିବାରୁ, ଏହାକୁ ବଜାୟ ରଖାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଏବଂ ଯେତେବେଳେ ଅନ୍ୟ ପୁନର୍ବିଚାର ପାଇଁ ଆବେଦନଟି ଏହିପରି ଖାରଜ ହୋଇଯାଏ, ସେତେବେଳେ ପ୍ରଥମ ପୁନର୍ବିଚାର ପାଇଁ ଆବେଦନ, ଅର୍ଥାତ୍, 1346 ର ସଂଖ୍ୟା 331ରେ ପୂର୍ବ ନ୍ୟାୟ ନୀତି ଲାଗୁ ହେବ ଏବଂ ଏହା ମଧ୍ୟ ବିଫଳ ହେବା ଉଚିତ୍ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଦେଲେ ଯେ ବାଦୀମାନେ ସୀମା ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ଦୁଇଟି ପୃଥକ ପୁନର୍ବିଚାର ପାଇଁ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିବା ଉଚିତ୍ ଥିଲା ଏବଂ ଅନ୍ୟ ପୁନର୍ବିଚାର ପାଇଁ ଆବେଦନଟି ସ୍ୱୀକାର୍ଯ୍ୟ ଭାବରେ ତମାଦି ହୋଇଥିବାରୁ, ପ୍ରଥମ ପୁନର୍ବିଚାର ପାଇଁ ଆବେଦନ ମଧ୍ୟ ପୂର୍ବ ନ୍ୟାୟ ନୀତି ପ୍ରୟୋଗ ଦ୍ୱାରା ବିଫଳ ହୋଇଥିଲା । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଉଭୟ ପୁନର୍ବିଚାର ପାଇଁ ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରିଦେଇଥିଲେ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଏହି ରାୟ ବିରୁଦ୍ଧରେ ରାଜ୍ୟର ନ୍ୟାୟିକ କମିଟି ନିକଟରେ ଦୁଇଟି ପୁନର୍ବିଚାର ପାଇଁ ଆବେଦନ ଦାୟର କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକ ବର୍ତ୍ତମାନ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 374 (4) ଅନୁଯାୟୀ ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଛି ।

ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିଜର ରାୟରେ *ଜେଠମଲ* ବନାମ *ରଙ୍ଗଲାଲ*[(1)] ମାମଲାରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଥିଲେ । ଏହା ଏକ ଅର୍ଥ ମକଦ୍ଦମାର ମାମଲା ଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ ବାଦୀଙ୍କ ଦାବିକୁ ଆଂଶିକ ଭାବେ ଡିକ୍ରି କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏହି ରାୟରୁ ଉଭୟ ପକ୍ଷ ପୁନର୍ବିଚାର ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିଥିଲେ, ମକଦ୍ଦମାର ଖାରଜ କାରଣରୁ ବାଦୀ ଆବେଦନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ମକଦ୍ଦମାର ଡିକ୍ରି ପରିମାଣକୁ ନେଇ ପ୍ରତିବାଦୀ ଆବେଦନ କରିଥିଲେ । ପ୍ରଥମ ପୁନର୍ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ବାଦୀଙ୍କ ମକଦ୍ଦମାକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ଖାରଜ କରିଦେଇଥିଲେ, ଏହିପରି ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କ ପୁନର୍ବିଚାର ପାଇଁ ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ବାଦୀଙ୍କ ପୁନର୍ବିଚାର ପାଇଁ ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରିଦେଇଥିଲେ, ଏବଂ ଦୁଇଟି ପୃଥକ ଡିକ୍ରି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥିଲା । ବାଦୀ କେବଳ ଗୋଟିଏ ଡିକ୍ରିରୁ ପୁନର୍ବିଚାର ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିଥିଲେ, ଯାହା ତାଙ୍କ ବିରୋଧରେ ପାରିତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଏହା ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନିଆଯାଇଥିଲା ଯେ ପୂର୍ବ ନ୍ୟାୟର ନୀତି ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ଥିଲା ।

---

(1) 17 D. L. R. 322.

1950
ନରହରି ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ
ବନାମ
ଶଙ୍କର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ
ବିଚାରପତି ନାଏକ

ରାଜ୍ୟ ନ୍ୟାୟିକ କମିଟିର ଏହି ରାୟ ସତ୍ତ୍ୱେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, ଅନେକ ମାମଲାରେ, ଯଥା, *ନନ୍ଦଲାଲ* ବନାମ *ମୋହିଉଦ୍ଦିନ୍ ଅଲ୍ଲୀ ଖାନ୍*[1], *ନିଜାମୁଦ୍ଦିନ୍* ବନାମ *ଚତୁର ଭୁଜ*[2], *ଗୟାଜୀ ପନ୍ତ* ବନାମ *ହବିବୁଦ୍ଦିନ୍*[3], ଏବଂ *ଜଗନ୍ନାଥ* ବନାମ *ସୋନାର୍ଜୀ*[4] ରେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ ଯେତେବେଳେ ମକଦ୍ଦମା ଗୋଟିଏ ଏବଂ ସେହି ସମାନ ମକଦ୍ଦମାରୁ ଦୁଇଟି ପୁନର୍ବିଚାର ପାଇଁ ଆବେଦନ ଉତ୍ପନ୍ନ ହୁଏ, ସେତେବେଳେ ଦୁଇଟି ପୃଥକ ପୁନର୍ବିଚାର ପାଇଁ ଆବେଦନ ଦାୟର କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ ।

ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ରାୟରେ, ଯଦିଓ ଏହି ନିଷ୍ପତ୍ତିଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ କେତେକ ବିଷୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି, ଏହା କେବଳ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ଯେ ଆବେଦନକାରୀ ଏହି ନିଷ୍ପତ୍ତିଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଥାନ୍ତି । ବିଦ୍ୱାନ ବିଚାରପତିମାନେ ବୋଧହୁଏ ଭାବିଥିଲେ ଯେ *ଜେଠମଲ ବନାମ ରଙ୍ଗଲାଲ*[5] ମାମଲାରେ ହାଇଦ୍ରାବାଦ ନ୍ୟାୟିକ କମିଟିର ନିର୍ଣ୍ଣୟ ସମ୍ମୁଖରେ ସେମାନେ ଏହି ନିର୍ଣ୍ଣୟଗୁଡିକ ଉପରେ ଆଦୌ ମନ୍ତବ୍ୟ ଦେବାର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ । *ବଂଶୀଲାଲ* ବନାମ *ମୋହନଲାଲ*[6] ମାମଲାରେ ରାଜ୍ୟର ନ୍ୟାୟିକ କମିଟିର ଏକ ପରବର୍ତ୍ତୀ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ମଧ୍ୟ ରହିଛି, ଯେଉଁଥିରେ *Mst. ଲଛମି* ବନାମ *Mst. ଭୁଲି*[7]ରେ ଲାହୋର ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଜଣାଶୁଣା ଏବଂ ସବିଶେଷ ରାୟର ଅନୁସରଣ କରାଯାଇଥିଲା । ଲାହୋର ମାମଲାରେ, ସମାନ ବିଷୟକୁ ନେଇ ଦୁଇଟି ପରସ୍ପର ବିରୋଧୀ ମକଦ୍ଦମା ହୋଇଥିଲା, ଯାହା ସମାନ ପକ୍ଷ ଦ୍ୱାରା ଏକାସାଙ୍ଗରେ ଦାୟର କରାଯାଇଥିଲା, ଯେତେବେଳେ କି ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ, ମକଦ୍ଦମା କେବଳ ଗୋଟିଏ ଥିଲା ଏବଂ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଗୋଟିଏ ରାୟ ଦିଆଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସଦର ଅଦାଲତରେ ପ୍ରଥମ ପୁନର୍ବିଚାର ପାଇଁ ଆବେଦନରେ ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କ ଦୁଇଟି ସମୁଦାୟ ଦ୍ୱାରା ଦୁଇଟି ପୁନର୍ବିଚାର ପାଇଁ ଆବେଦନ ସତ୍ତ୍ୱେ, କେବଳ ଗୋଟିଏ ରାୟ ରହି ଥିଲା । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ବାଦୀମାନେ ସେମାନଙ୍କର ପୁନର୍ବିଚାର ପାଇଁ ଆବେଦନରେ ସମସ୍ତ ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କୁ ଉତ୍ତରଦାତା ଭାବରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରାର୍ଥନାରେ ଉଭୟ ପୁନର୍ବିଚାର ପାଇଁ ଆବେଦନ

---

(1) 22 D.L.R. 400.
(2) 23 D.L.R. 457.
(3) 28 D.L.R. 1094.
(4) 29 D.L R. 108.
(5) 17 D.L.R. 322.
(6) 33 D. L.R. 603.
(7) A.I.R. 1927 Lah. 289.

ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଏବଂ ସେମାନେ ସମଗ୍ର ମକଦ୍ଦମା ପାଇଁ ଏକୀକୃତ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦେୟ ପ୍ରଦାନ କରିଛନ୍ତି । ବର୍ତ୍ତମାନ ଏହା ସୁସ୍ଥିରୀକୃତ ଯେ ଯେଉଁଠାରେ ଗୋଟିଏ ବିଚାର, ଗୋଟିଏ ଫଳାଫଳ ଏବଂ ଗୋଟିଏ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହୋଇଛି, ସେଠାରେ ଦୁଇଟି ପୁନର୍ବିଚାର ପାଇଁ ଆବେଦନ ହେବାର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ, ଯଦିଓ ଦୁଇଟି ଡିକ୍ରି ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥାଇପାରେ ।

ଯେପରି ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ଟେକ୍ ଚାନ୍ଦ୍ ତାଙ୍କର ଉପରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ *Mst. ଲଛମୀ* ବନାମ *Mst. ଭୁଲି*[1] ମାମଲାର ବିଚାରରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିଛନ୍ତି, ଡିକ୍ରି ନିର୍ଣ୍ଣୟକାରୀ କାରକ ନୁହେଁ ବରଂ ବିବାଦରେ ଥିବା ପ୍ରସଙ୍ଗ ଅଟେ । ଯେପରି ସେ ପରେ ତାଙ୍କ ରାୟରେ କହିଛନ୍ତି, ଡିକ୍ରି ଦ୍ୱାରା ସ୍ତମ୍ଭନ ସୃଷ୍ଟି ହୁଏ ନାହିଁ ବରଂ କେବଳ ଏହା ରାୟ ଦ୍ୱାରା ସୃଷ୍ଟି ହୋଇପାରିବ । ପୂର୍ବ ନ୍ୟାୟର ପ୍ରଶ୍ନ କେବଳ ସେତେବେଳେ ଉଠିଥାଏ ଯେତେବେଳେ ଦୁଇଟି ମକଦ୍ଦମା ଥାଏ । ଏପରିକି ଯେତେବେଳେ ଦୁଇଟି ମକଦ୍ଦମା ଥାଏ, ସେତେବେଳେ ଏହା ମଧ୍ୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଇଛି ଯେ ଏକକାଳୀନ ଦିଆଯାଇଥିବା ନିଷ୍ପତ୍ତି ପୂର୍ବ ମକଦ୍ଦମାର ନିଷ୍ପତ୍ତି ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ । ଯେତେବେଳେ କେବଳ ଗୋଟିଏ ମକଦ୍ଦମା ଥାଏ, ସେତେବେଳେ ପୂର୍ବ ନ୍ୟାୟର ପ୍ରଶ୍ନ ଆଦୌ ଉଠେ ନାହିଁ ଏବଂ ବର୍ତ୍ତମାନ ମାମଲାରେ, ଉଭୟ ଡିକ୍ରି ସମାନ ମାମଲାର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଏବଂ ସମାନ ରାୟ ଉପରେ ଆଧାରିତ, ଏବଂ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରାଯାଇଥିବା ମାମଲାଟି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ମକଦ୍ଦମା ସହିତ ସମ୍ବନ୍ଧିତ ଅଟେ । ତେଣୁ, ପୂର୍ବ ନ୍ୟାୟ ନୀତି ପ୍ରୟୋଗର କୌଣସି ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁନାହିଁ । କେବଳ ଏହା ବିରୁଦ୍ଧରେ ଭିନ୍ନ ସଂଖ୍ୟା ସହିତ ପୁନର୍ବିଚାର ପାଇଁ ଆବେଦନ କରାଯାଇଥିଲା କିମ୍ବା ଏକ ଭିନ୍ନ ପୁନର୍ବିଚାର ପାଇଁ ଆବେଦନ ସହିତ ଏହାର ଏକ ନକଲ ସଂଲଗ୍ନ ହୋଇଥିଲା ବୋଲି ସେହି ସମାନ ରାୟ ଫଳପ୍ରଦ ରହିପାରିବ ନାହିଁ । ସାରତଃ, ଏହି ଦୁଇଟି ଡିକ୍ରି ଗୋଟିଏ ଅଟେ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କୁ ପରିସୀମା ଅଧିନିୟମର ଧାରା 5ର ଲାଭ ନଦେଇ ତ୍ରୁଟି କରିଥିଲେ କାରଣ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କେବଳ ରାଜ୍ୟର ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ନୁହେଁ, ବରଂ ଭାରତର ବିଭିନ୍ନ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ମଧ୍ୟରେ ମଧ୍ୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ ଥିଲା ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିଜ୍ଞ ଓକିଲଗଣ ନିଜ ଯୁକ୍ତିର ସମର୍ଥନରେ *ଆପ୍ପା* ବନାମ *କଚାଇ ବାୟାନ୍ କୁଟ୍ଟି*[2] ରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି, ଯାହା ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲା ସହିତ ସମାନ ।

([1]) A.I.R. 1927 Lah. 289.
([2]) A.I.R. 1932 Mad. 689.

ତେଣୁ ଆମର ମତ ହେଉଛି ଯେ ଏହି ପୁନର୍ବିଚାର ପାଇଁ ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯିବା ଉଚିତ୍ ଏବଂ ମାମଲାର ଯୋଗ୍ୟତାର ଆଧାର ଉପରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ପାଇଁ ମାମଲାଟିକୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ପ୍ରତିପ୍ରେରଣ କରାଗଲା । ଏହି ପୁନର୍ବିଚାର ପାଇଁ ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକର ମୂଲ୍ୟ ମାମଲାର ଫଳାଫଳର ଅନୁରୂପ ହେବ ।

ପୁନର୍ବିଚାର ପାଇଁ ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଗଲା ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

" ଉପଭାଷା ରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର:

ସୁଶ୍ରୀ ସଙ୍ଗୀତା ଲେଙ୍କା,
ଅନୁବାଦିକା,
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ